

NEGALIŲ TURINČIŲ ASMENŲ CENTRAS „KORYS“ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA

Negalių turinčių asmenų centro Korys klientų gyvenimo kokybė (toliau – Centre) – tai koncepcija, atspindinti klientui palankias buvimo Centre sąlygas, susijusias su šiomis sritimis: emocine gerove; tarp asmeniais santykiais; asmeniniu tobulėjimu; fizine savijauta; apsisprendimo teise; socialine įtrauktimi; žmogaus teisėmis.

Tikslas - išsiaiškinti lankytojų individualius poreikius bei tikslus, gerinti jų gyvenimo kokybę teikiant ir tobulinant Centro paslaugas.

Gyvenimo kokybės užtikrinimo uždaviniai:

- išsiaiškinti lankytojo subjektyvią nuomonę apie jam svarbias gyvenimo sritis;
- išsikelti individualius gyvenimo kokybės gerinimo tikslus ir veiksmus;
- vertinti paslaugų poveikį lankytojų gyvenimo kokybei pagal sukurtą instrumentą;
- sekti gyvenimo kokybės gerinimo procesą ir jo poveikį lankytojui;
- tobulinti lankytojams centre teikiamas paslaugas, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus.

Centro lankytojų Gyvenimo kokybę apima trys sritys:

Gerovė:

1. *Fizinė gerovė* – fizinė sveikata (pvz.: kraujospūdis), išvaizda (pvz.: svoris), pajėgumas (pvz.: energijos lygis, raumenų tonusas).
2. *Psichologinė gerovė* – gera psichologinė savijauta (mažesnis nerimo, streso lygis, didesnis pasitikėjimas savimi, pozityvesnis mąstymo būdas).
3. *Saugumas* - fizinis, psichologinis, seksualinis, finansinis.
4. *Palaikymas* – geri ir palaikantys santykiai.

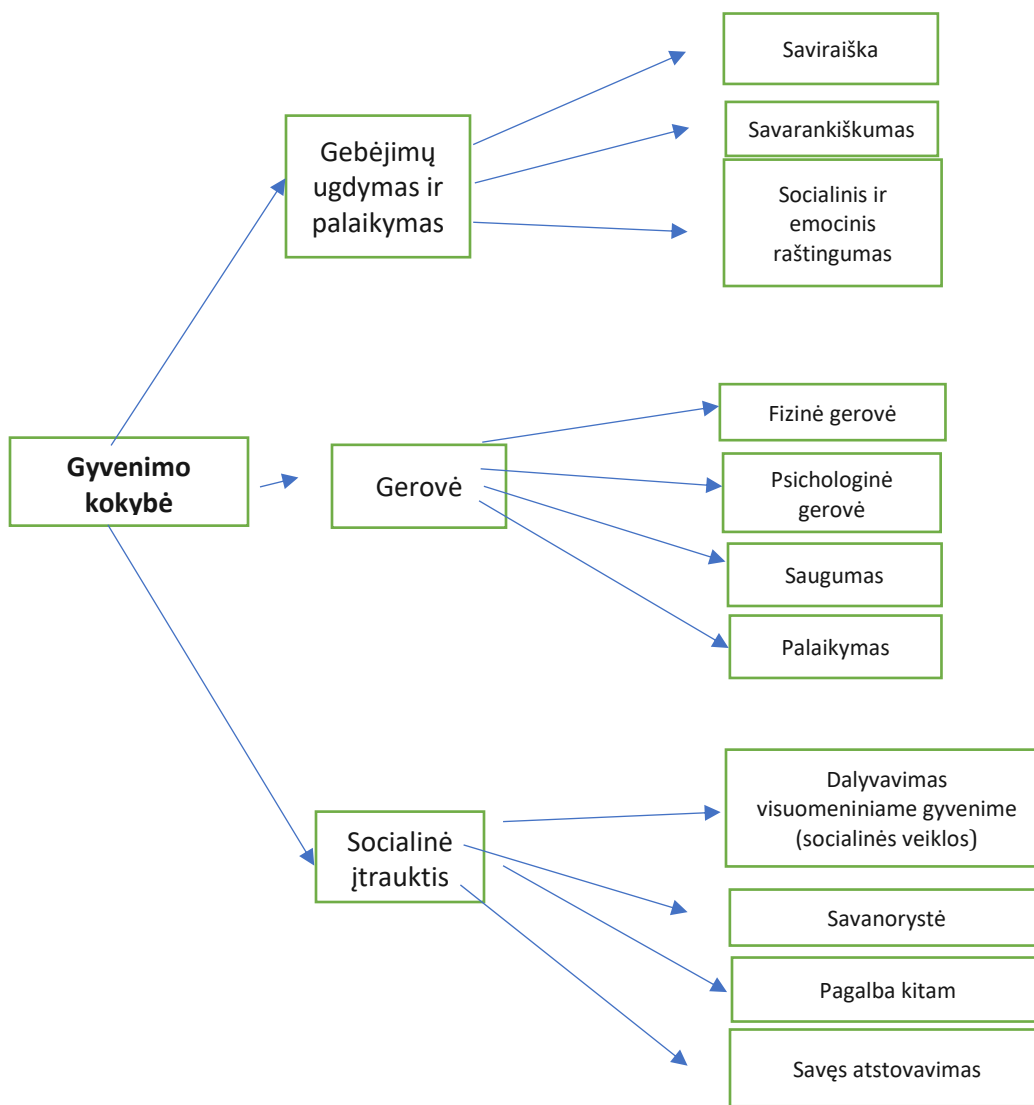
Gebėjimų ugdymas ir palaikymas:

1. *Saviraiška* – įsitraukimas į naujas veiklas ir/arba turimų veiklų bei įgūdžių tobulinimas, keliantis džiaugsmą.
2. *Savarankiškumas* – veikla, kurią asmuo išmoksta pagal savo galimybes atlikti be kitų pagalbos
3. *Socialinis ir emocinis raštingumas* – mokymasis bendrauti visiems priimtiniu būdu, gebėjimas pažinti ir reikšti savo jausmus bei emocijas

Socialinė įtrauktis:

4. *Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime* – socialinės atskirties mažinimas įsitraukiant į veiklas už Centro ribų (įsidarbinimas; socialinės dirbtuvės; renginiai; mugės; naujos integracinės patirtys, kuriose niekada nedalyvavo dėl savo negalios, pvz.: parduotuvė, paštas, parkas;)
5. *Savanorystė* – savanoriška veikla už Centro ribų.
6. *Pagalba kitam* – fizinė, emocinė pagalba Centro bendruomenės nariams, deleguotų funkcijų prisiėmimas.
7. *Savęs atstovavimas* – savo nuomonės reiškimas įvairiais klausimais.

Gyvenimo kokybei įvertinti sukurtas instrumentas, kuriuo yra apklausiamas kiekvienas lankytojas. Gyvenimo kokybės vertinimas, analizė yra Individualaus socialinės globos plano (ISGP) sudedamoji dalis. Remiantis lankytojų Gyvenimo kokybės analizės rezultatais ISGP keliami asmeniniai tikslai. Gyvenimo kokybės analizėje ir plano sudaryme dalyvauja pats lankytojas, reikšdamas savo nuomonę, norus, svajones.

„KORIO“ GYVENIMO KOKYBĖS VERTINIMO PROCEDŪROS

Instrumentas - Gyvenimo kokybės vertinimo instrumentas yra klausimynas, kurį sudaro uždari klausimai (siekiant objektyvaus duomenų apdorojimo), tačiau pokalbio su lankytoju metu klausimai tikslinami atsižvelgiant į kiekvieno lankytojo gebėjimus. Lankytojams, turintiems sunkią negalią, klausimynas pildomas stebėjimo būdu ir/ar su artimųjų pagalba.

Klausimai suskirstyti pagal tris Gyvenimo kokybės sritis. Pasirinktas atsakymo variantas yra rodiklis. Atsakymai išreiškiami Likerto skale, kai: 0 – „nežinau“, 1 – „ne“, 2 – „iš dalies“, 3 – „taip“. Posrėčių įvertinimui skiriama po vieną konkretų klausimą, su patikslinančiomis gairėmis:

1. Fizinė gerovė: *ar esu patenkintas savo fizine būkle?* (fizine sveikata, išvaizda, pajėgumu)
2. Psichologinė gerovė: *ar aš psichologiškai gerai jaučiuosi?* (ar jaučiuosi ramus, be įtampos ar papildomo streso; jaučiuosi savimi pasitikintis; mąstau pozityviai)
3. Saugumas: *Ar jaučiuosi saugus fiziškai, emociškai?* (žinau, kad smurtas (fizinis, psichologinis, seksualinis, finansinis) Centre yra draudžiamas)
4. Palaikymas: *ar man pakanka mane palaikančių santykių?* (patenkintas supančiais santykiais; žinau kur kreiptis, kai jaučiuosi blogai; žinau, kaip su manimi turi elgtis žmonės, kad jausčiausi gerai)

5. Saviraiška: *ar esu patenkintas saviraiškos galimybės Centre?* (galiu pasirinkti hobbį, atsižvelgiama į mano norus, užimtumai pritaikyti pagal mano poreikius, galiu išbandyti naujas veiklas)
6. Savarankiškumas: *ar galiu norimus veiksmus atlikti pats?* (galiu valgyti, eiti į tualetą, rengtis, įsitraukti rengiant savo planą (ISGP), įsitraukti užimtumė)
7. Socialinis ir emocinis raštingumas: *ar aš gebu bendrauti, reikšti savo emocijas ir jausmus?* (Ar aš jaučiuosi mokantis bendrauti visiems suprantamu būdu; kai pikta, liūdna ar linksma gebu išreikšti)
8. Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime: *Ar jaučiuosi pakankamai dalyvaujantis įvairiose veiklose už Centro ribų?* (įsidarbinimas; socialinės dirbtuvės; renginiai; mugės; naujos integracinės patirtys, kuriose niekada nedalyvavo dėl savo negalios, pvz.: parduotuvė, paštas, parkas;)
9. Savanorystė: *ar aš džiaugiuosi savanoriavimu už Centro ribų?*
10. Pagalba kitam: *ar man teikia džiaugsmą pagalba kitiems Centro bendruomenės nariams?*
11. Savęs atstovavimas: *ar jaučiuosi galintis laisvai reikšti savo nuomonę?* (Laisvai pasirinkti, teikti pasiūlymus)

Kada ir kas pildo klausimyną? Ne mažiau kartą metuose prieš pradėdant pildyti individualų planą, savas asmuo ar kitas tam paskirtas darbuotojas kartu su lankytoju užpildo klausimyną (Priedas Nr.1).

REZULTATŲ VERTINIMAS

Vertinimo rodikliai:

I. Gerovė

Fizinė gerovė, psichologinė gerovė, saugumas, palaikymas

Vertinamas lankytojo pozityvumo lygis mąstyme apie save, supančią aplinką, santykius su kitais asmenimis. Taip pat vertinamas fizinės sveikatos pokytis, saugumo lygis, palaikančių santykių kiekis.

II. Gebėjimų ugdymas ir palaikymas

Saviraiška, savarankiškumas, socialinis ir emocinis raštingumas

Vertinamas lankytojo savarankiškumo, bendravimo įgūdžių, emocijų suvokimo ir raiškos pokyčiai. Taip pat vertinamas savęs išreiškimo pasitenkinimo lygis, gebėjimas atskleisti savo kūrybiškumą.

III. Socialinė įtrauktis

Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime, savanorystė, pagalba kitam, savęs atstovavimas

Vertinamas pasitenkinimas įsitraukiant į veiklas už Centro ribų, pasitenkinimo lygis dalyvavimo savanoriškoje veikloje ir padedant kitam. Taip pat vertinamas lankytojo pasitenkinimas galimybe rinktis ir išsakyti savo nuomonę.

Socialinės atskirties mažinimas įsitraukiant į veiklas už Centro ribų (įsidarbinimas; socialinės dirbtuvės; renginiai; mugės; naujos integracinės patirtys, kuriose niekada nedalyvavo dėl savo negalios, pvz.: parduotuvė, paštas, parkas;)

Kaip skaičiuojami rezultatai ir kur jie dedami? Jų reikšmė? Gauti posrėčių rodikliai susumuojami ir išvedamas suminis vidurkis kiekvienai sričiai. Taip gaunami sričių rodikliai, kurių pagrindu keliami ar koreguojami tikslai, pagal lankytojo norus bei poreikius.

Rodiklių rezultatai kaupiami ir skaičiuojami Excel lentelėje (Priedas Nr.2).

Tokiu būdu įvertinama kiekvieno lankytojo sričių rezultatus atskirai ir suskaičiuoti suminius visų lankytojų Gyvenimo kokybės sričių rodiklius. Taip galima palyginti rezultatus su kito laikotarpio rezultatais ir stebėti lankytojų gyvenimo kokybės pokyčius organizacijoje. Jei bent vienoje Gyvenimo kokybės srityje matomas teigiamas pokytis, daroma išvada, kad Gyvenimo kokybė pagerėjo, tiek vertinant individualiai tiek bendrai.

Vertinimo rodiklis. Gyvenimo kokybės sričių vertinimas reikalingas Centro paslaugų gerinimui ir lankytojų individualių tikslų kėlimui. Gyvenimo kokybės sričių rodikliai gaunami naudojant klausimyną su Likerto skale. Vertinimas atliekamas kartą per metus. Gauti rezultatai lyginami tarpusavyje ir vertinamas pokytis tarp kasmetinių

vertinimų. Jei bent vienoje Gyvenimo kokybės srityje matomas teigiamas pokytis, daroma išvada, kad Centro lankytojų Gyvenimo kokybė pagerėjo.

PRIEDAS NR. 1

„KORIO“ LANKYTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS VERTINIMO INSTRUMENTAS

Posrūčių vertinimo lygiai (Likerto skalė):

Vertinimo lygis	Reikšmės
3	Taip
2	Iš dalies
1	Ne
0	Nežinau

Gerovė (*Fizinė gerovė, psichologinė gerovė, saugumas, palaikymas*)

1. *Ar esu patenkintas savo fizine būkle?* (fizine sveikata, išvaizda, pajėgumu)
2. *Ar aš psichologiškai gerai jaučiuosi?* (ar jaučiuosi ramus, be įtampos ar papildomo streso; jaučiuosi savimi pasitikintis, mąstau pozityviai)
3. *Ar jaučiuosi saugus fiziškai, emociškai?* (žinau, kad smurtas (fizinis, psichologinis, seksualinis, finansinis) Centre yra draudžiamas)
4. *Ar man pakanka mane palaikančių santykių?* (patenkintas supančiais santykiais; žinau kur kreiptis, kai jaučiuosi blogai; žinau, kaip su manimi turi elgtis žmonės, kad jausčiausi gerai)

Gebėjimų ugdymas ir palaikymas (*Saviraiška, savarankiškumas, socialinis ir emocinis sąstingumas*)

1. *Ar esu patenkintas saviraiškos galimybėmis Centre?* (galiu pasirinkti hobį, atsižvelgiama į mano norus, užimtumai pritaikyti pagal mano poreikius, galiu išbandyti naujas veiklas)
2. *Ar galiu norimus veiksmus atlikti pats?* (galiu valgyti, eiti į tualetą, rengtis, įsitraukti rengiant savo planą (ISGP), įsitraukti užimtume)
3. *Ar aš gebu bendrauti, reikšti savo emocijas ir jausmus?* (Ar aš jaučiuosi mokantis bendrauti visiems suprantamu būdu; kai pikta, liūdna ar linksma gebu išreikšti)

Socialinė įtrauktis (*Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime, savanorystė, pagalba kitam, savęs atstovavimas*)

1. *Ar jaučiuosi pakankamai dalyvaujantis įvairiose veiklose už Centro ribų?* (įsidarbinimas; socialinės dirbtuvės; renginiai; mugės; naujos integracinės patirtys, kuriose niekada nedalyvavo dėl savo negalios, pvz.: parduotuvė, paštas, parkas;)
2. *Ar aš džiaugiuosi savanoriavimu už Centro ribų?*
3. *Ar man teikia džiaugsmą pagalba kitiems Centro bendruomenės nariams?*
4. *Ar jaučiuosi galintis laisvai reikšti savo nuomonę?* (Laisvai pasirinkti, teikti pasiūlymus)